

BEHANDLING AV UTVENDIG KLEDNING/PANEL

INNLEDNING

Panel/kledning kan deles inn i store hovedgrupper. Vi deler inn i uhøvlet eller høvlet, furu eller gran, gammelt eller nytt, stående eller liggende.

UHØVLET panel har uendelig mange små "hår" som stikker ut fra overflaten og virker som fuktighetsopptagere. Denne typen panel er porøst fordi sagbladet har revet opp overflaten og åpnet treverket. Det betyr at det går med større mengder malingsprodukter her enn på høvlet treverk - både fordi overflaten er bustete og fordi malingsproduktene kan trenge inn i treverket.

HØVLET panel er glatt, veldig glatt. Maskinhøvelen har lukket treverkets porer slik at treet ikke kan ta opp så mye olje, beis eller maling. Noen ganger virker det som om førstestrøket blir stripete og malingen "sklir" på underlaget. Det at treverket er så glatt, kan også medføre problemer med vedheft hvis det produkt man bruker ikke "fukter" underlaget godt nok.

FURU er fetere enn gran og inneholder mer harpiks. Den kan smelte og "blø" ut gjennom overflaten, eller forårsake blærer. Furu er lettere å impregnere enn gran, fordi denne typen tre har tynne kanaler (hårrør) både på langs og på tvers i treverket.

GRAN er generelt lysere enn furu. Treverket er bygget opp av celler med cellevegger mellom, og suger derfor ikke opp like mye væske som furu. Gran er mer dimensjonsstabil enn furu.

BEHANDLING fortsetter

GAMMELT TREVERK kan deles inn i behandlet eller ubehandlet. Felles for begge typer er at overflaten er nedbrutt av sol, regn og vind.

BEHANDLET TREVERK

Det ultrafiolette lyset, såkalt UV-lys, angriper oljene og harpiksene i maling og beis. Derved blir fargestoffene utsatt for nedbrytning. Dette ser man først ved at malingen blir matt og falmet. Neste trinn er at man ser sprekker i overflatebehandlingen eller at veggen begynner å skifte farge når det regner. Når vannet fordamper, kommer den vanlige fargen tilbake. Det siste stadiet er at overflaten er så nedbrutt at underlaget kommer frem, eller at behandlingen flasser av.

UBEHANDLET TREVERK

Dette er enten så slitt av lang tids vanstell at all tidligere beskyttelse er borte, eller det er ingen tidligere behandling på flaten.

Dette treverket vil være "loddent" i overflaten, fordi trefibrene er revet fra hverandre og ligninet er borte. Før man kan behandle med noe som helst må man forberede flaten for de midler man skal bstryke flaten med. Her kan man også støte på flere typer sopp, råte eller misfarging. Overflaten er ofte ujevn og i alle fall porøs.

STÅENDE KLEDNING

Er som oftest over- og underligger samt uhøvlet. Bstryk underliggeren før overliggeren - da unngår du lyse striper etter krymping hvis du setter opp ny kledning. På gammel kledning bør også underliggeren males først.

LIGGENDE KLEDNING

Er overveiende høvlet virke. Pass på god impregnering av endeved, og at hjørnekassene er ventilert.

RENGJØRING

Hus blir skitne. Før du behandler på nytt, bør huset vaskes med et egnet middel og skylles med vann. Deretter må de tørke en stund før du behandler.

OVERFLATESOPP

Ser ut som små sorte prikker på overflaten. Har du dette problemet, bør du etter rengjøringen vaske med en soppvask for å hindre videre utvikling.

FLASSING

Malingen slipper i små og store flak som buer utover. Fjern løs maling og gi underlaget en grunning med **Respect Rustolje**.

BLÆRING

Dette er et tredelt problem som forårsakes av sol, fuktighet eller gammel behandling med f.eks. linoljeholdige produkter.

SOLBLÆRING

forekommer mest på nystrøket maling som er påført i for varmt vær, slik at malingen danner film før løsemidlene har fordampet. Ikke mal i solveggen, men etter solen.

FUKTBLÆRING

vil ofte være store og malingen går av i store flak. Sitter det et tydelig avtrykk av treverkets tegninger på undersiden av flaket, har du et problem med fukt i veggen. Det er ofte av bygningsteknisk art og kan ikke løses av ny maling.

LINOLJEBLÆRING

kommer fra grunning og behandling med linolje, tran eller sildeolje. Etter 10 - 15 år spaltes oljene til fettsyrer med lavt smeltepunkt. I solveggen vil malingen blåse opp i mange, bløte blærer som går helt ned til grunningen, og som er seige inni. Treverket kan også ha et seigt belegg.

Dette er omfattende og vi anbefaler at dere ringer oss eller tar kontakt med fagfolk på stedet.

BEHANDLING AV NYTT TREVERK UTENDØRS

Olje trenger bedre inn i treverk enn vann. Derfor er det viktig at nytt tre grunnes med en olje som trenger godt inn i treverket. Dette hindrer fuktskader, krymping og svelling.

Det er også av stor betydning at denne oljen ikke skal spalte seg som linolje over tid, slik at fremtidige problemer med blæring kan unngås.

- OLJEGRUNNING**PRODUKT**

-
- * **Respect Rustolje**
 - * **Deep Coat No 1**

Respect Rustolje kan blandes i alle malinger, lakker, beiser hvor maleverktøyet kan gjøres rent i White Spirit.

- 1) Bland **Respect Rustolje** og maling/beis i like deler. Stryk ett eller to strøk, gjerne vått-i-vått, avhengig av hvor tørt eller sugende underlaget er.
- 2) Endeved kan strykes flere ganger. Her suger treet flere 10-talls ganger mer enn flatveden.
- 3) Vindskier, vannbrett og vinduer er spesielt utsatte områder.

BEMERKNINGER

Oljegrunding kan brukes både på nytt og gammelt treverk. Er treet "bustete", må man stålborste vekk de løse fibre før man kan begynne å behandle.

Bare flekker på malte eller beisede flater grunnes først en gang, så grunnes hele flaten for å mette eventuell gammel, porøs maling før toppstrøket påføres.

Skjær dryppneser på stående kledning og gi endeveden flere strøk.

- OLJEGRUNNING fortsetter

Deep Coat No 1

Dette er den mest penetrerende (inntrengende) oljen i Respect-familien, og er mest kjent som

De som ønsker en usedvanlig dypt inntrengende forbehandling før toppstrøket, kan bruke **Deep Coat No 1** olje, men da må mange, mange strøk påføres vått-i-vått.

Deep Coat No 1 olje danner ikke sterk overflatefilm og skal derfor overstrykes med sluttstrøk for å oppnå det beste resultat.

MELLOMSTRØK/TOPPSTRØK

Over en grunning med **Respect Rustolje kan** man male med de fleste, vanlig forekommende, utvendige malinger - både slike som kan tynnes med vann og med White Spirit.

Det mest vanlige er å fortsette med den type system man har begynt med - altså oljebasert over oljebasert.

RESPECT RUSTOLJE SOM TILSETNING TIL MALING

Nesten alle malinger blir påvirket av varme, kulde og vind. Er det kaldt, vil malingen bli tykk og seig. Den blir tung å stryke ut, og det er lett å få merker etter pensel og rulle.

For å få malingen, lakken eller beisen lettstrøken, vil man enten legge på for mye maling eller tynne den ut med White Spirit.

Legger man for tykt på, vil malingen ofte skinntørre. Det betyr at det danner seg et skinn på toppen av malingfilmen, mens den ikke er helt tørr under.

Tynner man ut med fordampende tynningsmidler, vil malingen ofte spre seg ut over et altfor stort område. Det vil bety at filmen blir for tynn og tørr. Samtidig kan den bli mikroporøs - eller full av bittesmå huller som gjør malingen utett og lite elastisk.

På samme måten virker vind og varme. Er det for varmt, vil malingen sette seg for fort, og det kan også føre til skinntørring - selv om man ikke legger på så veldig tykt.

Vind sørger for at tynningsmidlene i malingen fordamper fortere enn normalt.

Da blir også malingen tung og seig å stryke ut.

Alle disse situasjonene kan du gjøre lettere ved å sette til Respect Rustolje i malingen

RESPECT RUSTOLJE tynner ikke ut malingen slik som White Spirit gjør.

RESPECT RUSTOLJE justerer flyten i malingen.

Det blir lettere å male uten at det blir penselmerker fordi den tiden man kan stryke inn i malingen uten å sette merker blir lengre. På fagspråket heter det at den åpne tiden forlenges.

Tenk deg at det blir enklere å få et glatt, jevnt resultat uten merker etter pensel og rulle. Det blir lettere å reparere et sig eller en "gardin" uten merker.

Den endelige tørketiden blir ikke lenger i praksis. Noen ganger kan det ta litt lenger tid, andre ganger kan den endelige tørretiden bli kortere, spesielt i kaldt vær.

Hvis du synes malingen din fungerer bra uten noen tilsetning, skal du ikke sette til noe.

Ikke White Spirit og ikke Respect Rustolje.

Men...

Det er bedre å sette til Respect Rustolje fordi denne forblir i malingen uten å forringe malingens gode kvalitet.

Grunningsstrøk og mellomstrøk flyter lettere ut.

Du sparer tid og arbeid med sliping.

Toppstrøket blir "som sprøytemalt".